

Неизбежността на преценката

Почти всеки човек е научен, че спазването на „закон“ е от първостепенно значение за цивилизацията и че добри хора са онези, които „играят по правилата“, т. е. които изпълняват заповедите, издадени от „Властта“. Но в реалността моралът и подчинението често са явни противоположности. Лекомислената вярност към някакъв „авторитет“ представлява възможно най-голямото предателство към човечеството, тъй като то изисква отказ от свободната воля и индивидуалната преценка, което превръща нас, хората, в безотговорни роботи. Вярата в „авторитета“ – идеята, че индивидът завинаги има задължение да игнорира своята собствена преценка и процеса на вземане на решение в полза на това да се подчинява на някой друг – не е просто лоша идея; тя е вътрешно противоречива и абсурдна. Дълбокото безумие, до което се стига, може да бъде обобщено по следния начин:

„Вярвам, че е добре да се подчинявам на закона. С други думи, преценявам, че трябва да правя това, което законодателите заповядват. С други думи, преценявам, че вместо да вземам собствени решения за това какво трябва да правя, аз трябва да се подчинявам на волята на хората от Властта. С други думи, преценявам, че е по-добре моите действия да бъдат диктувани от преценките на хората на властта, вместо от моята собствена преценка. С други думи, преценявам, че правилно за мен е да следвам преценките на други хора, а неправилно за мен е да следвам собствената си преценка. С други думи, преценявам, че не трябва да преценявам“.

При всеки случай, когато има конфликт между съвестта на даден човек и онова, което заповядва „законът“, има само два избора: или човекът да следва своята собстве-

на съвест, независимо от това, което казва т. нар. „закон“, или човекът да бъде задължен да се подчинява на „закона“, дори това да значи, че човекът трябва да прави нещо, за което той лично смята, че е неправилно. Независимо от това, дали индивидуалната преценка има или няма недостатъци, шизофренично безумие е човек да вярва, че за него е *добре* да прави онова, за което вярва, че е *лошо*. Обаче това е основата на вярата в „авторитета“. Да повтаря: ако един „закон“ съвпада с нечия индивидуална преценка, този „закон“ е неуместен. Ако от друга страна този „закон“ *противоречи* на тази индивидуална преценка, то „законът“ трябва да се смята за нелегитимен. И в единия, и в другия случай „законът“ няма „авторитет“.

(Това да бъдат хората задължени да се подчиняват на „авторитет“ и това хората доброволно да променят поведението си в името на мирното съвместно съществуване, не е едно и също нещо. Например, даден човек може да си мисли, че има всички права да пуска музика в собствения си заден двор, но въпреки това да избере да не прави това по молба на своя съсед. Или, даден човек може да промени облеклото си, начина, по който говори, и поведението си, когато посещава някоя друга култура или среда, където неговото обичайно поведение би могло да обиди други хора. Има много фактори, които могат да повлияят на мнението на даден човек за това какво трябва и какво не трябва той да прави. Това да признаеш „авторитета“ за мит и това да не те е грижа за това какво говори някой друг човек, изобщо не е едно и също нещо. Съобразяването с различни обичаи, стандарти на поведение и други обществени норми в името на съгласието и избягването на конфликти, често е единственото разумно и полезно нещо, което може да се направи. Това, което не е разумно, е когато някой чувства морално задължение да направи нещо, за което, според

обстоятелствата, лично е преценил, че не е правилно да направи).

Ще бъде откровен: вярата в „авторитета“ служи като умствена патерица на хората, които искат да избегнат отговорността, свързана с това, че са мислещи човешки същества. Това е опит отговорността за вземането на решения да се прехвърли на някой друг – на хората, които претендират, че са „авторитети“. Но опитът за избягване на отговорност като „просто се спазват заповеди“ е глупав, защото изисква човекът да *избере* да върши онова, което му е казано. Дори онова, което се оказва сляпо подчинение, също е резултат от индивидуалния *избор* на даден човек да се подчинява. Не е възможно да не се избере нищо. Или, както се казва в песента „Свободна воля“ (Free Will) на групата „Ръш“ (Rush), „*Ако избереш да не вземаш решение, все пак си направил избор*“ (If you choose not to decide, you still have made a choice).

Извинението „Аз само изпълнявах заповедите“ умело отбягва факта, че човек първо трябва да реши, дали да се подчини на „авторитета“. Дори ако някакъв авторитет заяви: „Трябва да ми се подчиняваш“, както безброй противоречащи си „авторитети“ заявяват, човек все пак трябва да избере изобщо на кой от тях да вярва. Фактът, че повечето хора мислят много малко за такива неща, не променя факта, че те имат избор да не се подчиняват и, следователно, са напълно отговорни за своите действия – това е именно отговорността, от която те искат да ги освободи „авторитетът“. Невъзможно е да не се разсъждава; невъзможно е да не се прави избор. Това даден човек да претендира, че някой друг или нещо друго взема вместо него решения – че той не играе никаква роля в решението и, следователно, не носи отговорност за резултата – е пълно безумие. Лоялното подчинение пред „авторитет“, описвано

от мнозина като голяма добродетел, всъщност не е нищо повече от отчаян опит да се избяга от отговорността да бъдеш човек; то деградира човека до немислеща, аморална програмируема машина.

Всеки човек винаги прави свой собствен избор и е лично отговорен за този избор. Дори онези, които халюцинират „авторитет“, все пак избират да вярват и да се подчиняват, и все пак носят отговорност за своя избор. „Авторитетът“ е просто заблуда, при която хората си въобразяват, че е възможно да избегнат отговорността, просто като правят онова, което им се казва. Това може да се изрази и в личен план:

Твоите действия винаги се определят изцяло от твоята преценка и собствения ти избор. Това да се опитваш да припишеш поведението си на някаква външна сила, например „авторитет“, е малодушно и непочтено. *Ти* си направил избора си и носиш отговорност. Дори ако просто от глупост си се подчинил на някакъв самопровъзгласил се „авторитет“, *ти* си решил да направиш това. Твърдението, че има нещо извън теб, което прави избор вместо теб – твърдението, че не си имал избор, че е трябвало да се подчиниш на „авторитета“ – е малодушна лъжа.

Няма пряк път до определянето на истината за морала или нещо друго. За съжаление, твърде често основите на системата на човешките вярвания се свежда до следното: „Всичко, което трябва да направя, за да узная истината, е да попитам моя непогрешим авторитет; и аз знам, че моят авторитет винаги е прав, защото той ми казва, че винаги е прав“. Разбира се, безброй конкуриращи се, *противоречащи* си „авторитети“ винаги ще съществуват и всеки ще се провъзгласи за източник на истина. Следователно, идеята хората да преценяват сами кое е истина и кое не е, не е просто добра идея; това е нещо напълно неизбежно. Дори

онези, които смятат, че е голяма добродетел да имаш система на вярване – политическа, религиозна или друга – основана на „вяра“, не могат да схванат, че само индивидът може да реши в *какво* да вярва. Дали иска да приеме тази система или не, той винаги е този, който взема крайното решение; той винаги използва своята собствена преценка, за да реши в какво да вярва и какво да прави.